

چکیده

مقدمه: عمده ترین هدف پدافند غیر عامل ، ایمن سازی و کاهش آسیب پذیری زیر ساخت های مورد نیاز مردم است. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیازمند اقداماتی بنیادین به منظور ارتقای سامانه مدیریت در نظام سلامت و تدوین سند راهبردی پدافند غیر عامل در این بخش می باشد. ضرورت دارد تا مراکز بهداشتی درمانی و بیمارستان های کشور و سایر زیرساخت های نظام سلامت از نقطه نظر پدافند غیر عامل شامل نوع معماری، مکان یابی، طراحی بخش های مختلف بیمارستان ، انبار های مواد دارویی و تجهیزات پزشکی و سازماندهی نیروی انسانی مورد توجه جدی مسئولان نظام سلامت قرار گیرد. ضمن آنکه فرهنگ سازی و آموزشهای مرتبط با موضوع نیز در تمام سطوح نظام سلامت جاری و ساری گردد. هدف از این مطالعه تدوین سند راهبردی پدافند غیر عامل در نظام سلامت کشور بود.

روش پژوهش: پژوهش مذکور از نوع پژوهش کیفی بود. محیط انجام این پژوهش را سازمان پدافند غیر عامل کشور، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کمیته دائمی پدافند غیر عامل کشور تشکیل داد. جامعه پژوهش شامل کلیه متون تخصصی و اسناد و مدارک ، خبرگان و افراد مطلع در بحث پدافند غیر عامل در حیطه نظام سلامت بود. برای نمونه گیری، ترکیبی از دو روش نمونه گیری گلوله برفی و هدفمند استفاده شد. برای گردآوری داده ها به منظور انجام هر دو با برگزاری جلسات بارش افکار و جلسات مصاحبه گروهی تعداد و در نهایت ۲۲ فرد خبره به عنوان شرکت کننده انتخاب شدند که داده ها با این تعداد به سطح اشباع رسید. در این مرحله از نرم افزار MAX QDA جهت تحلیل داده های کیفی و استخراج مهم ترین مضامین جهت تدوین سند راهبردی پدافند غیر عامل استفاده شد. برای اطمینان از توافق آرای جمعی از یافته ها با استفاده از تکنیک دلفی سند اعتبار سنجی شد. بدین منظور پس از انتخاب کارشناسان مربوطه در هر یک از حوزه ، چک لیستی حاوی سوالات مورد توافق در مرحله کیفی تهیه شده و در اختیار شرکت کنندگان قرار گرفت و پس از تحلیل یافته ها با کسب ۷۰٪ توافق جمعی، فرایند دلفی به اشباع رسیده و متوقف شد. در این مرحله به منظور تحلیل داده های حاصل از دلفی از نرم افزار Excel و با استفاده از آمارهای توصیفی استفاده گردید.

یافته ها: ما در این تحقیق دریافتیم که در تدوین بیانیه رسالت سند راهبردی پدافند غیر عامل در حوزه نظام سلامت کشور، موضوع اصلی هشدار ، تشخیص ، مقابله و کنترل به موقع تهدیدات است. ارزش های استراتژیک سند راهبردی پدافند غیر عامل در حوزه نظام سلامت کشور، موضوع اصلی حفاظت از منابع و سرمایه های ملی است و مشارکت کنندگان

اعتقاد داشتند که تدوین اهداف در سند راهبردی پدافند غیر عامل حوزه نظام سلامت کشور، هدف اصلی نهادینه ساختن ملاحظات تخصصی پدافند غیرعامل کلیه طرح‌های ملی، منطقه‌ای و استانی در حوزه نظام سلامت است. درک اهمیت و ضرورت پدافند غیرعامل در مدیران میانی و عالی نظام سلامت نقطه قوت نظام و مشکل اصلی، نقص در نگرش سیستمی و ناهماهنگی بین‌سازمانی است. مهمترین استراتژی‌های نظام سلامت کشور در حوزه پدافند غیر عامل، ارتقاء و توسعه زیرساخت‌های هسته‌ای، بیولوژیکی و شیمیایی (NBC) در برابر تهدیدات است.

نتیجه‌گیری: نظام سلامت باید با عزم ملی و باور عمومی مسئولین و مردم نسبت به رعایت اصول پدافند غیر عامل باید در راستای ارتقای توان دفاعی کشور گام بردارد. بیمارستان‌ها باید برخوردار از اصول پدافند غیر عامل، توسعه یافته و نهادینه شده باشند و در تأمین حداکثر ایمنی و پایداری و به حداقل رسانیدن آسیب پذیری زیر ساخت‌های مرتبط در مقابل تهدیدات دشمن توانمند باشند و قادر به ایفای نقش اساسی در ارائه خدمات درمانی و پیشگیری در شرایط بحرانی به آحاد مردم باشند.

کلمات کلیدی: سند راهبردی، پدافند غیر عامل، نظام سلامت.